

[Sneum.]

og indskrænke Arbejdsløsheden, og der peges bl. a. paa, at man ved Lovgivningsforanstaltninger bør bidrage til, baade af Hensyn til Arbejderne og af Hensyn til Haandværkerne, at faa Byggevirksomheden genoptaget, ligesom der peges paa, at Bygningsreparationer vil kunne bidrage en Del til at mildne, til at lette den store Arbejdsløshed, der hersker indenfor Byggefagene.

Jeg tror, det er rigtigt, at Regeringen fremhæver dette Punkt saa stærkt i Programtalen, for Sandheden er den, at Arbejdsløsheden i højeste Grad hænger Befolkningen i Byerne, og Situationen er nu en saadan, at der mange Steder er Mangel paa Beboelseslejligheder, især dog smaa. De Lovforslag, som Regeringen fremsatte i Fjor for at fremhjelpe Byggevirksomheden, blev desværre ikke gennemført; nu har de atter ligget paa Tingets Bord, og der er ud over Landet den største Interesse for deres hurtige Gennemførelse. Siden Folketinget sidste Gang behandlede disse Forslag, er Situationen ikke blevet bedre. Kommunerne føler nu baade Trykket af Arbejdsløsheden og Følgerne af Boligmangelen, og man kan i en saa alvorlig Krisetid ikke forlange, at Kommunerne alene skal løse den Opgave at sætte Boligbyggeri i Gang. Den Tilvækst i Folketallet, som Købstæderne og Stationsbyerne har, skyldes jo, at Folk flytter til fra Landkommunerne, og derfor maa det ogsaa være det hele Samfunds Pligt at medvirke til Boligbyggeriets Opretholdelse, hvor der er Trang dertil, og saa længe det private Initiativ paa Grund af Usikkerheden paa Pengemarkedet holder sig tilbage.

Enhver, der kender noget til Boligforholdene i vore Købstæder og i Hovedstaden, ved, at der er ved at udvikle sig en Situation, der meget minder om det, vi oplevede under og lige efter Krigen. Mange Steder er det nu saaledes, at 2 Familier maa bo sammen i en lille Lejlighed, og det hører ikke til Sjældenheder, at en Familie med Børn opslaar deres Bopæl i et Lysthus i en Kolonihave, fordi de ellers ikke kan faa Tag over Hovedet. Ingen vil vist paastaa, at saadanne Forhold er heldige, og det maa være det offentliges Pligt at medvirke til, at de kan ændres.

Allerede i Foraaret begyndte Byggefagene at røre paa sig i Anledning af den kritiske Situation. I Begyndelsen af April afholdtes saaledes i Aarhus et stort Møde af samtlige Fag, der har med Byggeindustri at gøre, og her fremførte man Krav om Hjælp til at faa Byggeriet i Gang, dels for at mildne Arbejdsløsheden og dels for at fremskaffe

Boliger, navnlig mindre Lejligheder. 8 Dage efter afholdt Fagorganisationerne her i København et Møde, hvor man stillede Krav om det samme, og der pegedes især paa, at der maatte stilles Midler til Raadighed for Kommunerne til Fremme af Byggeriet. Ogsaa andre Steder fra har der lydt Røster for at faa Byggeriet i Gang.

Kort Tid efter forelagde Regeringen saa sine velbegrundede Lovforslag om Støtte til Boligbyggeriet, Forslag, der jo ingenlunde var vidtgaende — Regeringen maa jo altid regne med Landstinget. Den Modstand, Venstre og det konservative Folkeparti hidtil har vist overfor disse Forslag, maa forekomme mærkelig. Det synes næsten, som om de 2 Partier kun har Øje for Landbrugskrisen og L. S.-Bevægelsen, og dog er Sandheden den, at Haandværk og Industri ogsaa lider haardt under Tidens Vanskeligheder.

I Betænkningen til Lovforslaget om Laan til Boligforeninger, der blev afgivet den 1. Juni d. A., siger Venstres Repræsentanter — med Formandens Tilladelse skal jeg citere 2 Linier —

„Da der endvidere ikke for Tiden hersker Boligmangel, maa Mindretallet foreslaa, at man afventer en Klaring af hele Landets økonomiske Situation“.

Endvidere siger Venstres Repræsentanter i Betænkningen til Lovforslaget om Oprettelse af en Byggefond, der blev afgivet den 12. Juni:

„Men Formaalet, Fremme af Boligbyggeri og Finansiering af dette, kan Mindretallet ikke paa nærværende Tidspunkt anse for nødvendigt“.

At Venstre pure afviste Forslaget om Udlaan til Kommuner og indstillede det til Forkastelse, nævner jeg kun for at fuldstændiggøre Billedet fra i Sommer

Saaдан var altsaa Stillingen i Venstre, lige inden Rigsdagen tog Sommerferie. Men 2 Maaneder efter, den 21. August, bringer et af Venstres betydeligste Blade, „Aalborg Amtstidende“, en Artikel, der har tre tospaltede Overskrifter, hvoraf den første hedder:

„Krisen har ramt Byggeriet i Aalborg haardt“.

Og Bladet slaar i denne Artikel fast, at der pr. 1. Juli var 92 Lejligheder under Opførelse mod 213 paa samme Tidspunkt i Fjor, og over Halvdelen af Byggefagernes Haandværkere, siger Bladet, er arbejdsløse. Saa skriver „Aalborg Amtstidende“ videre:

„De daarlige Tider øver deres Indfyldelse overalt, ogsaa paa Byggeriet.